
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

תאוריות בתקשורת ותרבות חלק ב - 50525

תאריך עדכון אחרון 11-09-2013

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 3

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: תקשורת ועיתונאות

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: תשע"ד

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' פול פרוש

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: msfrosh@mscc.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ב' 12.15- 13.15

מורי הקורס:

ד"ר פול פרוש
מר יונתן פיאלקוף
מר עידו רמתי

תאור כללי של הקורס:

הקורס מהווה המשך לחומר הנלמד בתיאוריות ותרבות חלק א' ויעמיק את הדיון בתיאוריות ותחומי מחקר עכשוויים כגון: הכלכלה הפוליטית של התקשורת ותעשיות התרבות (לאחר אסכולת פרנקפורט), תקשורת והמרחב הציבורי הדמוקרטי, גישות סטרוקטורליסטיות ופוסט סטרוקטורליסטיות, תיאוריות של תרבות הצריכה, תקשורת מגדר וגזע, גלובליזציה, תרבות חזותית, קהלי תקשורת, תיאוריות טכנולוגיות ותקשורת דיגיטלית.

מטרות הקורס:

עיון ביקורתי בתפיסות התיאורטיות בחקר התקשורת והתרבות עם דגש על תפקידם של המדיה ההמונים והחדשים, באמצעות סקירת רוחב של תחומי המחקר המרכזיים.

תוצרי למידה

בסימו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

להסביר את התיאוריות המרכזיות במגוון תחומים של חקר התקשורת והתרבות הקיימים. לפתח רמה גבוהה של יכולת המשגה בשאלות תקשורתיות ותרבותיות. ליצור קריאה מעמיקה וביקורתית מנומקת של מאמרים תיאורטיים מתקדמים. להשוות בין הוגים ואסכולות שונים ולפרש ולהעריך את נקודות הדמיון והניגודים העיקריים ביניהם. לנתח תופעות תקשורתיות ותרבותיות לאור התיאוריות שנלמדו.

דרישות נוכחות (%) :
100%

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות, תרגילים ומטלות

מתרגלי הקורס:

עידו רמתי

שעת קבלה: יום ב' 12:15 - 13:15, חדר 5410;

דואר אלקטרוני: com.gmail@iramati

יונתן פיאלקוף

שעת קבלה: יום ב' 12:15 - 13:15 דואר אלקטרוני: com.gmail@yrfial

חובות הקורס

1. קריאה שוטפת של החומר הביבליוגרפי

2. נוכחות והשתתפות פעילה בשיעורים ובתרגילים (5%)

3. הגשת שתי מטלות ביניים:

מטלה ראשונה: להגשה עד ה - 11.11 (10%)

מטלה שנייה: להגשה עד ה - 16.12 (15%)

4. מטלת סוף קורס (70% מהציון הסופי)

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- 1) מבוא: חרושת התרבות לאחר אסכולת פרנקפורט
- 2) תרבות הצריכה וטעם אסתטי
- 3) תקשורת והמרחב הציבורי
- 4) גלובליזציה, תקשורת והמקומי
- 5) המפנה הלשוני: הכל זה טקסט?
- 6) המפנה החזותי: תרבות הדימוי ועליונות הצפייה
- 7) מגדר וגזע
- 8) פרשנות, התקבלות וטיבו של הקהל
- 9) אמצעי תקשורת והיומיום
- 10) התיווך של הכל? מודרניות, פוסט-מודרניות ו-mediatization
- 11) טכנולוגיות תקשורת והעידן הדיגיטלי: תחיתו של הדטרמיניזם הטכנולוגי?

חומר חובה לקריאה:

- 1) מבוא: חרושת התרבות לאחר אסכולת פרנקפורט
טקסט
Gedron B. (1986). *Theodor Adorno Meets the Cadillacs*. In T. Modleski (Ed.), *Studies in Entertainment: Critical Approaches to Mass Culture* (pp. 18 - 35). Bloomington: Indiana University Press.

2) תרבות הצריכה וטעם אסתטי

טקסט

- Arvidsson, A. (2005). *Brands: A Critical Perspective*. *Journal of Consumer Culture*, 5(2), pp. 235-258.

בורדייה, פ. (2005). אופנה עילית ותרבות עילית (עמ' 155-164), מטמורפוזה של הטעם (עמ' 183-192), אבל מי יצר את היוצרים (עמ' 193-206). שאלות בסוציולוגיה. תל אביב: רסלינג.

3) תקשורת והמרחב הציבורי

טקסט

הברמס, י. (2001). המרחב הציבורי. בתוך ד. כספי (עורך), תמונות בראש: דעת קהל ודמוקרטיה (ע"מ 57 - 62). תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה.

פריט זה מופיע גם באנגלית:

[Habermas, J. (1974). *The Public Sphere: An Encyclopedia Article*. *New German*

Critique, 3, pp. 49-55.

Also published as "The Public Sphere" in Jürgen Habermas on Society and Politics: A Reader, S. Seidman ed. (Boston: Beacon Press, 1989), pp. 231-236.]

Habermas, J. (1962). *The Structural Transformation of the Public Sphere: An Inquiry into a Category of Bourgeois Knowledge*. (pp. 27 -38). The MIT Press, Cambridge MA.

Fraser, N. (1993). *Rethinking the Public Sphere: A Contribution to the Critique of Actually Existing Democracy*. In C. Calhoun (Ed.), *Habermas and the Public Sphere*. (pp. 109 -142). Cambridge, MA: MIT Press.

4) גלובליזציה, תקשורת והמקומי
טקסט

Kraidy M. and Murphy P. (2008) *Shifting Geertz: Toward a Theory of Translocalism in Global Communication Studies*. *Communication Theory* 18(3) 335-355.

5) המפנה הלשוני: הכל זה טקסט?
טקסט

בארט, ר. (2005). מות המחבר. מישל פוקו מהו מחבר?; תרגום מצרפתית דרור משעני; עריכה מדעית אלי שיינפלד. תל-אביב: רסלינג.

פריטים אלו מופיעים גם באנגלית:

[Barthes, R. (1977). *The Death of the Author*. In Heath, S. *Image-Music-Text* (pp. 142 - 148). London: Flamingo]

[Foucault, M. (1986). *What is an Author?* In Rabinow, P. (Ed.), *The Foucault Reader*. (pp. 101- 120). Harmondsworth, Penguin.]

6) המפנה החזותי: תרבות הדימוי ועליונות הצפייה
טקסט

Thompson, J. (1995). *The Transformation of Visibility*. In *The Media and Modernity*. (pp. 119 - 148). Cambridge, Polity.

Friedberg, A. (2003). *The Virtual Window*. In David Thorburn and Henry Jenkins (eds.) *Rethinking Media Change: The Aesthetics of Transition*. Cambridge, Mass.: MIT Press: 337-354.

7) מגדר וגזע
טקסט

באטלר, ג. (2006/1993). גופים נחשבים. בתוך באום, ד. ואחרות (עורכות), ללמוד פמיניזם: מקראה. עמ' 443 - 476.

Dyer R. (1988) "White", *Screen* 29(4): 44-64.

8) פרשנות, התקבלות וטיבו של הקהל

טקסט

Gray, J. (2003) *New audiences, new textualities: Anti-fans and non-fans*. *International Journal of Cultural Studies*, 6(1), pp. 64-81.

Abercrombie and Longhurst (1998) *Forms of the Audience*. In *Audiences: A Sociological Theory of Performance and Imagination*. London: Sage.
9) אמצעי תקשורת והיומיום

טקסט

Scannell P. (1995). *For a Phenomenology of Radio and Television*. *Journal of Communication*, 45(3), pp. 4-16.

10) התיווך של הכל? מודרניות, פוסט-מודרניות ו-mediatization

טקסט

ג'יימסון, פ. (2002). פוסט מודרניזם או ההיגיון התרבותי של הקפיטליזם המאוחר. ; תרגמה מאנגלית: עדי גינצבורג-הירש ; עריכה מדעית: משה רון ; דברי מבוא: חנן חבר ומשה רון. תל-אביב : רסלינג. פריט זה מופיע גם באנגלית:

[Jameson, F. (1984). *Postmodernism, or The Cultural Logic of Late Capitalism*, *New Left Review*, 146, pp. 53-92]

Bauman, Z. (2000) *Foreword: On Being Light and Liquid*. In *Liquid Modernity*. Cambridge: Polity.

פריט זה מופיע גם בעברית:

באומן, ז. (2007). מבוא: על קלות ונזילות. בתוך *מודרניות נזילה*. ירושלים: מאגנס (עמ' 1-12).

11) טכנולוגיות תקשורת והעידן הדיגיטלי: תחייתו של הדטרמיניזם הטכנולוגי?

טקסט

Hutchby, I. (2001) *The Communicative Affordances of Technological Artefacts*. In *Conversation and Technology: From the Telephone to the Internet* (pp. 13-33). Cambridge, Polity.

Manovich, L. (2001). *What is New Media?* In *The Language of New Media*, (pp. 21 - 48). Cambridge, Mass: MIT Press.

חומר לקריאה נוספת:

1) מבוא: חרושת התרבות לאחר אסכולת פרנקפורט

קונטקסט

Garnham, N. (1995). *Political Economy and Cultural Studies: Reconciliation or Divorce?* *Critical Studies in Mass Communication*, 12(1), pp. 62-71.

Grossberg, L. (1995). *Cultural Studies vs. Political Economy: Is Anybody Else Bored with this Debate?* *Critical Studies in Mass Communication*, 12(1), pp. 72-81.

העשרה

Murdock, G. (2011) *Political Economies as Moral Economies: Commodities, Gifts, and Public Goods*. In Janet Wasko, Graham Murdock, and Helena Sousa (eds) *The Handbook of Political Economy of Communications*. Oxford: Blackwell.

McChesney, R. (2000). *The Political Economy of Communication and the Future of the Field*. *Media, Culture and Society*, 22(1), pp. 109-116.

Murray, S. (2005). *Brand Loyalties: Rethinking Content within Global Corporate Media*. *Media, Culture and Society*, 27(3), pp. 415-435.

(2) תרבות הצריכה וטעם אסתטי

קונטקסט

Lury, C. (1996). *Material Culture and Consumer Culture*. In C. Lury (Ed.), *Consumer Culture*. (pp. 10 -51). New Brunswick, Rutgers University Press.

Hesmondhalgh, D. (2006). *Bourdieu, the Media and Cultural Production*. *Media, Culture and Society*, 28 (2), pp. 211-231.

העשרה

Baudrillard, J. (1988). *Consumer Society*. In M. Poster (Ed.), *Jean Baudrillard: Selected Writings*. (pp. 29 - 56). Cambridge: Polity Press.

Gans H. (1999). *A Comparative Analysis of High and Popular Culture*. In *Popular Culture and High Culture: An Analysis and Evaluation of Taste*. (pp. 89 - 160). New York, Basic Books.

Birmingham, A. (1995). *Introduction: The Consumption of Culture: Image, Object, Text*. In A. Birmingham, and J. Brewer (Eds.), *The Consumption of Culture: Image, Object, Text 1600-1800* (pp. 1- 19). London: Routledge.

(3) תקשורת והמרחב הציבורי

קונטקסט

Peters, J. D. (1993). *Distrust of Representation: Habermas on the Public Sphere*. *Media, Culture and Society*, 15, pp. 541-571.

Habermas, J. (1962). *The Structural Transformation of the Public Sphere: An Inquiry into a Category of Bourgeois Knowledge*. (pp. 181 - 195). The MIT Press, Cambridge MA.

העשרה

Warner, M. (2002). *Publics and Counterpublics*. *Public Culture* 14(1), pp. 49-90. [Also in *Publics and Counterpublics*. New York: Zone Books, pp. 65-124.]

McGuigan, J. (2005). *The Cultural Public Sphere*. *European Journal of Cultural Studies*, 8(4), pp. 427-443.

פריט זה מופיע גם בעברית:

מגוניגן, ג' (2012). המרחב הציבורי התרבותי. בתוך פ. פרוש וע. פירסט (עורכים), יריבים או שותפים: יחסי דמוקרטיה ותקשורת, מקראה חלק ב' (428-442). תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה.

Dahlgren, P. (2006). *The Internet, Public Spheres, and Political Communication: Dispersion and Deliberation*. *Political Communication*, 22(2), pp. 146-162.

4) גלובליזציה, תקשורת והמקומי
קונטקסט

Appadurai, A. (1990). *Disjuncture and Difference in the Global Cultural Economy*. In M. Featherstone (Ed.), *Global Culture: Nationalism, Globalization and Modernity*. (pp. 295 - 310). London, Sage.

Harindranath, R. (2003). *Reviving 'Cultural Imperialism': International Audiences, Global Capitalism and the Transnational Elite*. In L. Parks and S. Kumar (Eds.), *Planet TV*. (pp. 155 - 168). New York, New York University Press.

Natan Sznaider (2000) 'Consumerism as a Civilizing Process: Israel and Judaism in the Second Age of Modernity'. *International Journal of Politics, Culture and Society* 14(2): 297-314.

העשרה

Tomlinson, J. (1997). *Internationalism, Globalization and Cultural Imperialism*. In K. Thompson (Ed.), *Media and Cultural Regulation*. (pp. 118 - 159). London, Sage.

John, N. A. (2013) *The Construction of the Multilingual Internet: Unicode, Hebrew, and Globalization*. *Journal of Computer-Mediated Communication* 18: 321-338.

Szerszynski, B. and Urry, J. (2002). *Cultures of Cosmopolitanism*. *The Sociological Review*, 50 (4), pp. 461-481.

5) המפנה הלשוני: הכל זה טקסט?
קונטקסט

Culler, J. (1983). *Readers and Reading*. In *On Deconstruction: Theory and Criticism after Structuralism*. (pp. 31 -84). London: Routledge.

העשרה

Derrida, J. (1982). *Difference*. In *Margins of Philosophy*. (pp. 3 - 27). Chicago: Chicago Univ. Press.

Peters, J. D. (1994). *The Gaps of Which Communication is Made*. *Critical Studies in Mass Communication*, 11 (2), pp. 117-140.

Sawyer, R. K. (2002). *A Discourse on Discourse: An Archaeological History of an Intellectual Concept*. *Cultural Studies*, 16(3), pp. 433-456.

Rabinow, P. (1986). *Introduction*. In Rabinow, P. (Ed.), *The Foucault Reader*. (pp. 3 -27) London, Penguin.

המפנה החזותי: תרבות הדימוי ועליונות הצפייה
קונטקסט

W.J.T. Mitchell (2005) *There Are No Visual Media*. *Journal of Visual Culture* 4(2): 257-266.

Friedberg, A. (1993). *The Mobilized and Virtual Gaze in Modernity*. In *Window Shopping: Cinema and the Postmodern*. (pp. 15 - 28). Berkeley, University of California Press.

העשרה

Jay, M. (1988). *Scopic Regimes of Modernity*. In H. Foster (Ed.), *Vision and Visuality*. (pp. 3 -27). Seattle, Washington Bay Press.
(Also in S. Lash and J. Friedman (Eds.), *Modernity and Identity*. (pp. 178 - 195). Blackwell, Oxford.

Foucault, M. (1995). *Panopticism*. In *Discipline and Punish: The Birth of Prison* (pp. 195 - 228). New York: Vintage Books.

Andrejevic, M. (2002). *The Work of Being Watched: Interactive Media and the Exploitation of Self-Disclosure*. *Critical Studies in Media Communication*, 19(2), pp. 230-248.

מגדר וגזע

קונטקסט

פאנון, פ. (2004). *השחור והשפה*. בתוך *עור שחור, מסיכות לבנות*. (ע"מ 14 - 30). תל אביב: הוצאת מעריב.

סעיד, א. (2000). *אוריינטליזם* (ע"מ 1 - 32). תל אביב: עם עובד.

Van-Zoonen, L. (1994). *Feminist Media Studies*. (pp. 11- 42, pp. 86 - 104). London: Sage.

גלזמן, מ. (2007). *הגוף הציוני - ביו מטפורה לממשות*. בתוך *הגוף הציוני: לאומיות, מגדר ומיניות בספרות העברית החדשה*. תל אביב: הקיבוץ המאוחד (עמ' 11-33).

העשרה

Hall S. (1997) *"The Spectacle of the 'Other'"* in Hall S. (ed) *Representation; Cultural Representations and Signifying Practices*. London, Sage: 225-277.

Krolokke, C. & Sorensen, A. S. (2006). *Feminist communication theories*. In *Gender*

Communication Theories & Analyses: From Silence to Performance (pp. 25 -46).
London: Sage.

Faludi, S. (1991). "The 'trends' of Antifeminism: The media and the Backlash". In *Backlash: The undeclared war against American Women*. New York: Three Rivers Press (89-124).

8) פרשנות, התקבלות וטיבו של הקהל
קונטקסט

Livingstone, S. (2004). *The Challenge of Changing Audiences: Or, What is the Audience Researcher to Do in the Age of the Internet?* *European Journal of Communication*, 19 (1), pp. 75-86.

פיש, ס. (1982 [2012]). איך מזהים שיר כשנתקלים בו. מתוך: ס. פיש. יש טקסטים בשיעור הזה?
(עמ' 205-222). תל-אביב: רסלינג.
פריט זה מופיע גם באנגלית:

Fish, S. (1982). *How to recognize a poem when you see one?*. in: S. Fish. *Is There a Text in This Class? The Authority of Interpretive Communities [a selection]*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
<http://nw18.american.edu/~dfagel/Class%20Readings/Fish/HowToRecognizeAPoem.htm>

ראדווי, ג' (2001). "קהילות פרשניות ואוריינות משתנה: הפונקציות של קריאת הרומן הרומנטי". בתוך ת. ליבס ומ. טלמון (עורכים), *תקשורת כתרבות מקראה, כרך ב'* (עמ' 179 - 197). תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה.
פריט זה מופיע גם באנגלית:

Radway, J. (1984). *Interpretive Communities and Variable Literacies: The Functions of Romance Reading*. *Daedalus*, 113(3), pp. 49-73.

העשרה

Morley, D. (1996). *Cultural Transformations: The Politics of Resistance*. In P. Marris and S. Thornham (Eds.), *Media Studies: A Reader*. (pp. 471 - 481). Edinburgh, Edinburgh University Press.

Dayan, D. (2001). *The Peculiar Public of Television*. *Media, Culture and Society*, 23(6), pp. 743-765.

Jenkins, H. (2000). *Star Trek Rerun, Reread, Rewritten: Fan Writing as Textual Poaching*. In H. Newcomb, (Ed.), *Television: The Critical View* (6th edition). (pp. 470 - 491). Oxford, Oxford University Press.

Van Zoonen, L. (2004). *Imagining the Fan Democracy*. *European Journal of Communication*, 19(1), pp. 39-52.

9) אמצעי תקשורת והיומיום

קונטקסט

Scannell, P. (2000). *For-anyone-as-someone structures*. *Media, Culture & Society*, 22, pp. 5-24.

סילברסטון, ר. (2001). טלוויזיה, אונטולוגיה והאובייקט המעברי. בתוך ת. ליבס ומ. טלמון (עורכים), תקשורת כתרבות מקראה, כרך ב' (ע"מ 107 - 131). תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה. פריט זה מופיע גם באנגלית:

Silverstone, R. (1994). *Television, Ontology and the Transitional Object*. In *Television and Everyday Life*. (pp. 1 - 23). London, Routledge.

אילוז, א. (2001). "אותו תחום אפלולי של הפנים": אופרה וינפרי והמראה של המלט. בתוך ת. ליבס ומ. טלמון (עורכים), תקשורת כתרבות: מקראה, כרך א' (ע"מ 197 - 218). תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה. פריט זה מופיע גם באנגלית:

Illouz, E. (1999). *That Shadowy Realm of the Interior: Oprah Winfrey and Hamlet's Glass*. *International Journal of Cultural Studies*, 2(1), pp. 109-131.

העשרה

McCarthy, A. (2000). *The misuse value of the TV set: Reading media objects in transnational urban spaces*. *International Journal of Cultural Studies*, 3(3), pp. 307-330.

Larsen, P. (1999). *Imaginary Spaces*. In J. Gripsrud (Ed.), *Television and Common Knowledge*. (pp. 108 - 121). London, Routledge.

10) התיווך של הכל? מודרניות, פוסט-מודרניות ו-mediatization
קונטקסט

Hjarvard, S. (2008) *The Mediatization of Society: A Theory of the Media as Agents of Social and Cultural Change*. *Nordicom Review* 29 (2): 105-134.

Baudrillard, J. (1988). *Simulacra and Simulations*. In M. Poster (Ed.), *Jean Baudrillard: Selected Writings*. (pp. 167 - 184). Cambridge: Polity Press.

Livingstone, S. (2009) *On the Mediation of Everything*. *Journal of Communication* 59: 1-18.

העשרה

Giddens, A. (1990) *Introduction to The Consequences of Modernity*. Stanford, CA: Stanford University Press: 1-54 (especially 36-54).

Jenkins, H. (2004). *The cultural logic of media convergence*. *International Journal of Cultural Studies*, 7(1), pp. 33-43.

אופיר, ע. (1996). פוסטמודרניזם: עמדה פילוסופית. בתוך א. גור זאב, (עורך) חינוך בעידן השיח הפוסט מודרני (ע"מ 135 - 163). ירושלים, מאגנס.

11) טכנולוגיות תקשורת והעידן הדיגיטלי: תחייתו של הדטרמיניזם הטכנולוגי?
קונטקסט

Latour, B. (1992) *Where are the Missing Masses? The Sociology of a Few Mundane Artifacts*. In W. Bijker and J. Law (eds.) *Shaping Technology* (pp. 225-258). Cambridge, Mass., MIT Press.

Bolter J. D. and Grusin R. (1999). *Immediacy, Hypermediacy and Remediation*. In *Remediation: Understanding New Media*, (pp. 20-52). Cambridge, Mass., MIT Press.

Gane, N. (2005) *Radical Post-humanism: Friedrich Kittler and the Primacy of Technology*. *Theory, Culture and Society* 22(3), pp. 25-41.

בלונדהיים, מ. ושיפמן, ל. (2003). מהדינזאור לעכבר: האבולוציה של טכנולוגיות תקשורת. פתח גיליון 5, עמודים 22-63

העשרה

Friedrich Kittler (2010) *Theoretical Presuppositions*. In *Optical Media* (pp. 29-46). Cambridge, Polity Press.

Peters, B. (2009) *And lead us not into thinking the new is new: a bibliographic case for new media history*. *New Media and Society* 11(1&2), pp. 13-30.

Castells, M. (2007). *Communication, Power and Counter-power in the Network Society*. *International Journal of Communication*, 1, pp. 238-266.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 5 %
הגשת עבודה 70 %
הגשת תרגילים 25 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

שפת ההוראה היא עברית.